9ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Σάββατο 22 και Κυριακή 23 Οκτωβρίου 2022

Συνεδριακό Κέντρο «Ν.Γερμανός» (Περ.8, 2ος όροφος), Αίθουσα «Α»

Συνδιοργάνωση: ΔΕΘ Helexpo και Σχολή Γεωπονίας Δασολογίας και Φυσικού περιβάλλοντος του ΑΠΘ

Η συμβολή της Αρχιτεκτονικής Τοπίου στη βελτίωση της σχέσης πόλης – υπαίθρου και των Αγροτικών Τοπίων μεταξύ τους

Δρ. Ελένη Αθανασιάδου, ΕΔΙΠ Τμήματος Γεωπονίας,
Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Τοπίου

Η πόλη είναι ένα **κατασκευασμένο τοπίο**,
η επιτομή της ανθρώπινης ευφυίας και δημιουργικότητας,
αντικατοπτρίζει κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά και εξέλιξη
και παραμένει το πιο **αγαπημένο ανθρωπογενές ενδιαίτημα.**

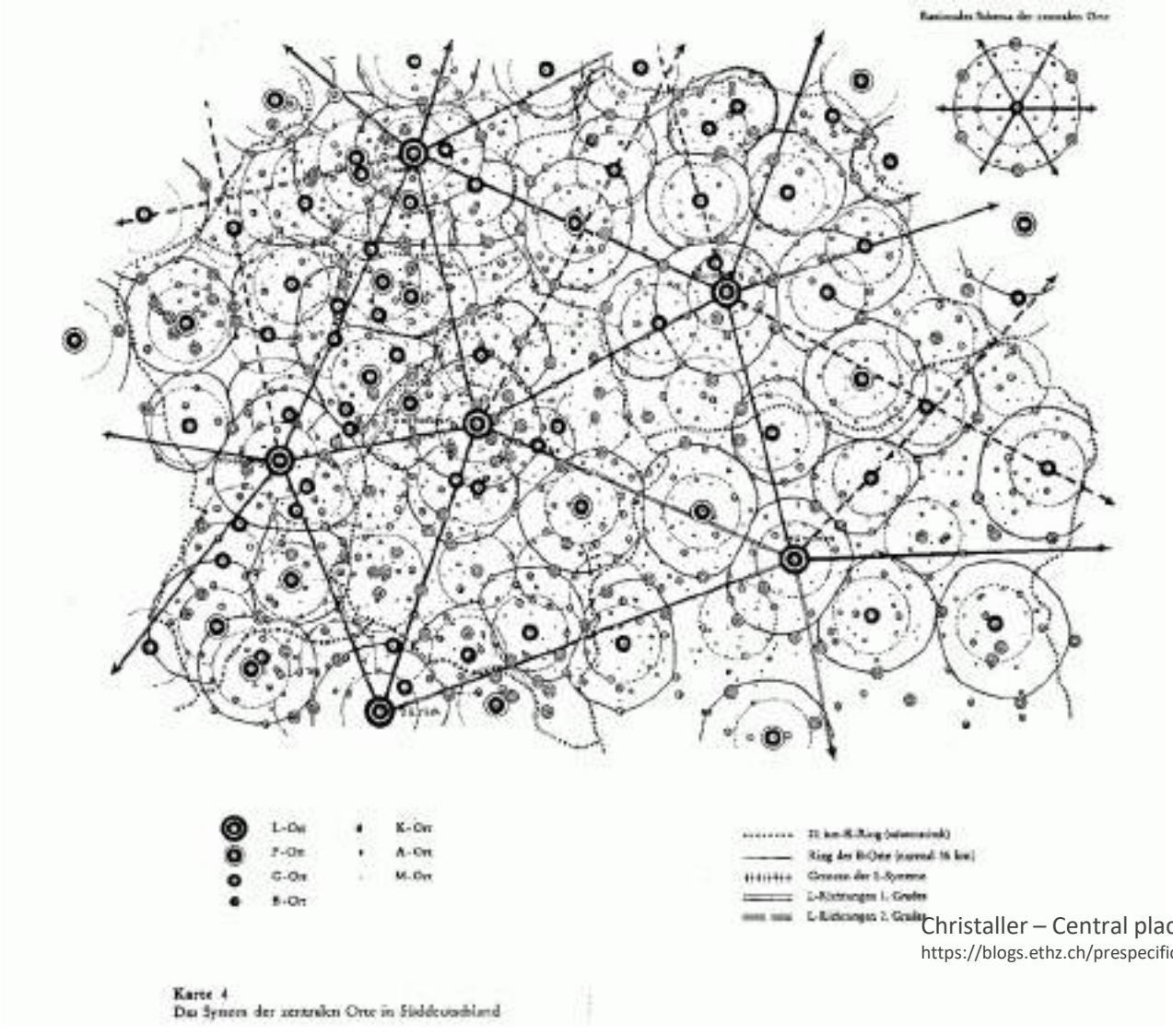

Christaller – Central place theory,
https://blogs.ethz.ch/prespecific/2013/05/01/diagrams-christaller-central-place-theory/

Το τοπίο ‘’μεταξύ’’ , το περιαστικό τοπίο, το τοπίο της υπαίθρου, το αγροτικό, το ημι-φυσικό δεν εχει μελετηθεί συστηματικά...

Καρδίτσα και οικισμοί
Σχέδιο: Λένα Αθανασιάδου

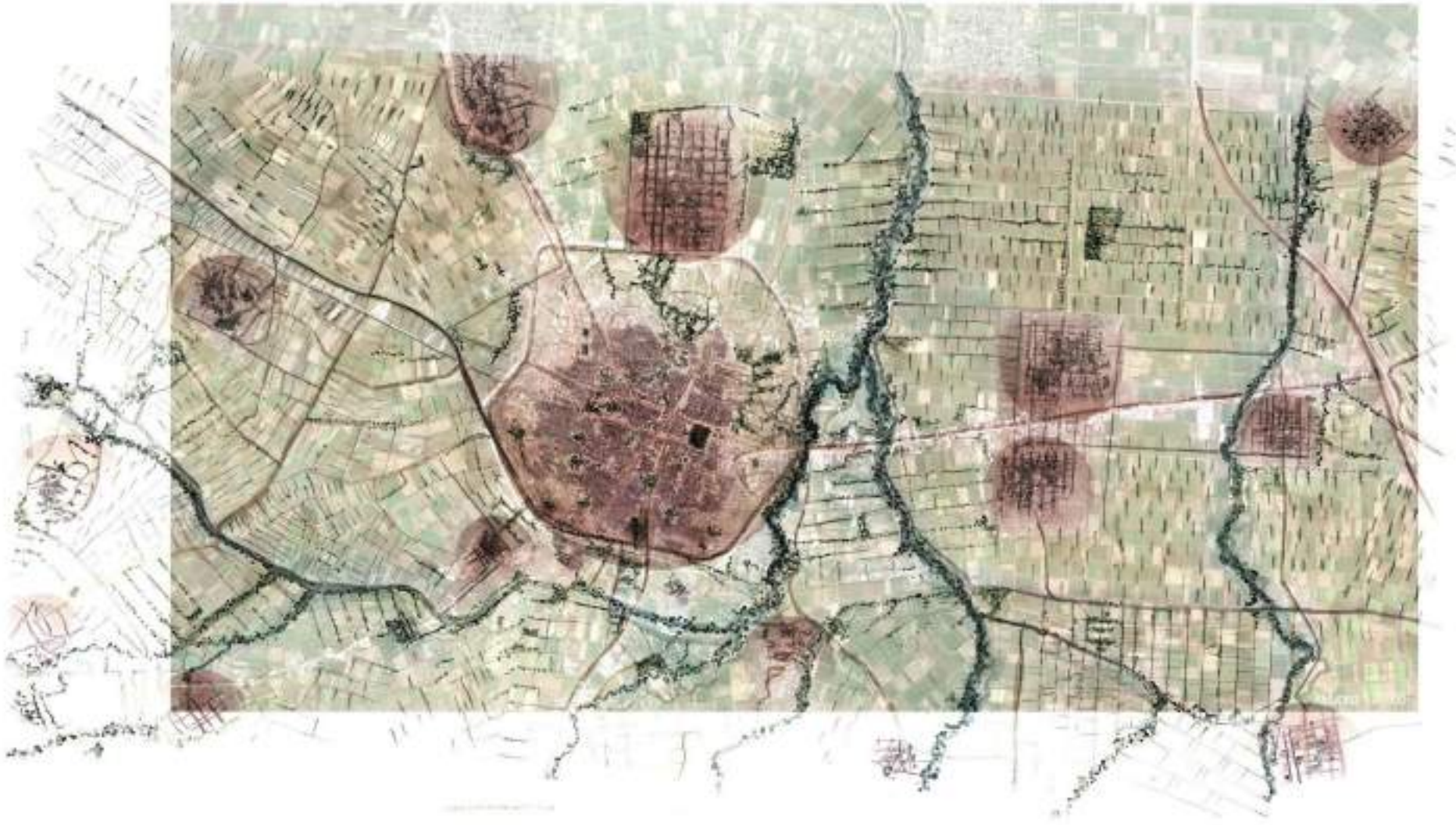

Πόλη vs Φύση και Υπαίθρο, μία επική διαμάχη...

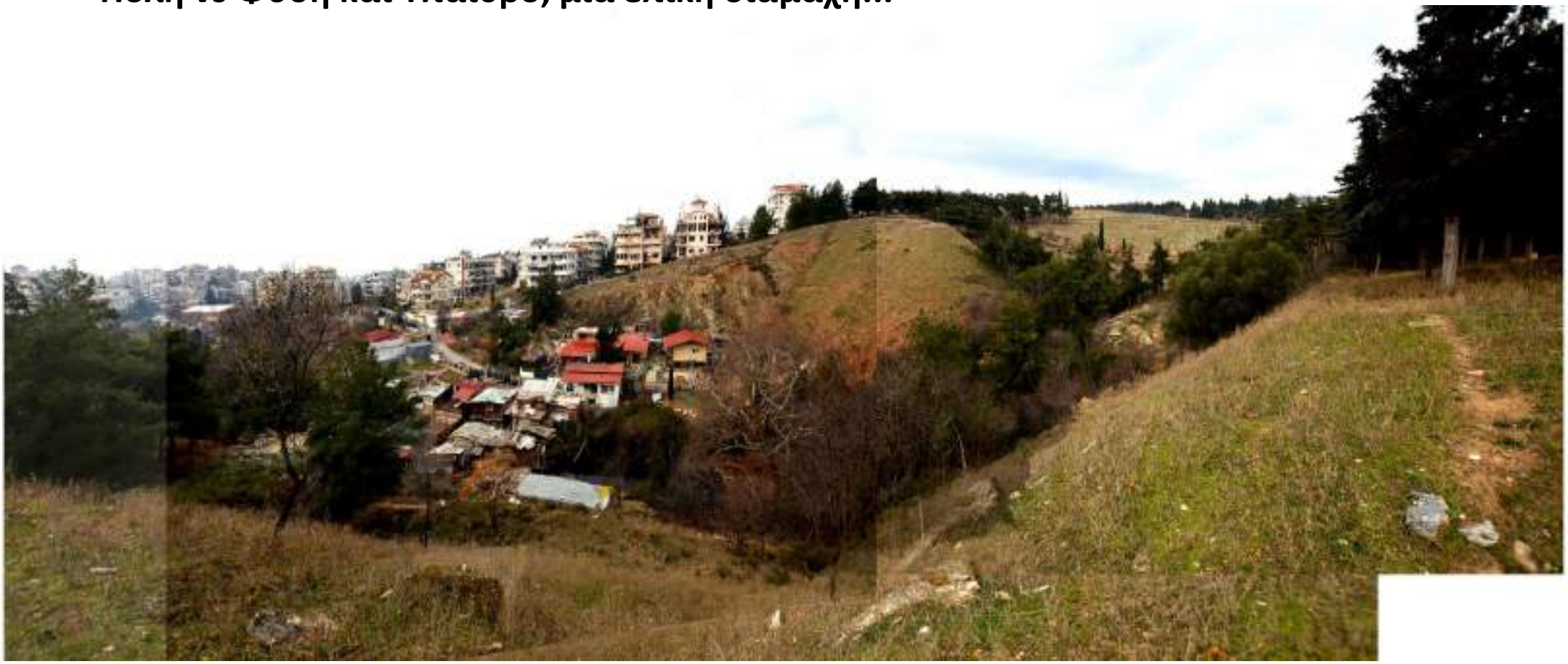

Πόλη vs αγροτικό τοπίο
Μια συνεχής επικάληψη χρήσεων γης

Massif Central, France
Μετακινούμενη κτηνοτροφία

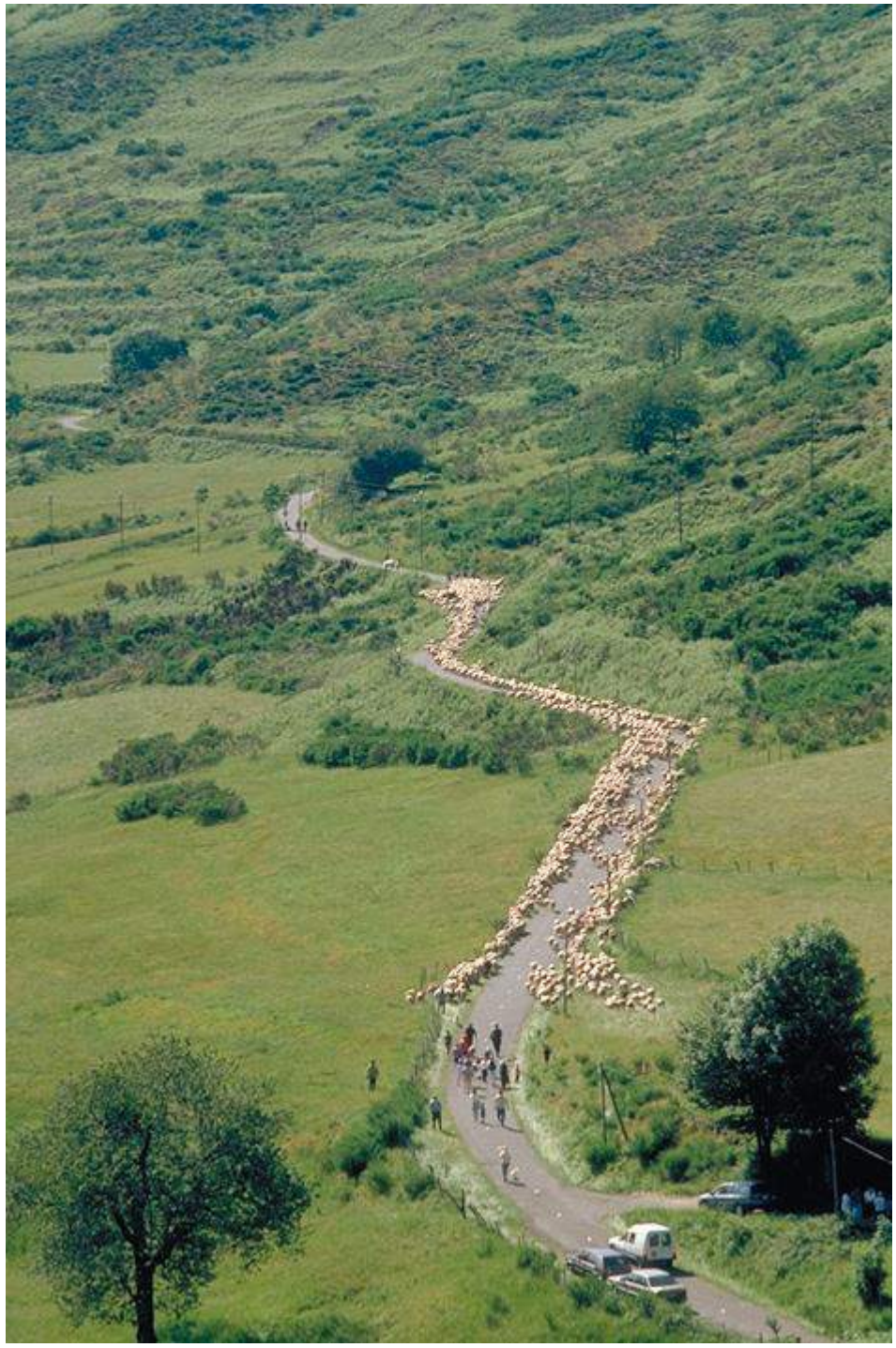

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική

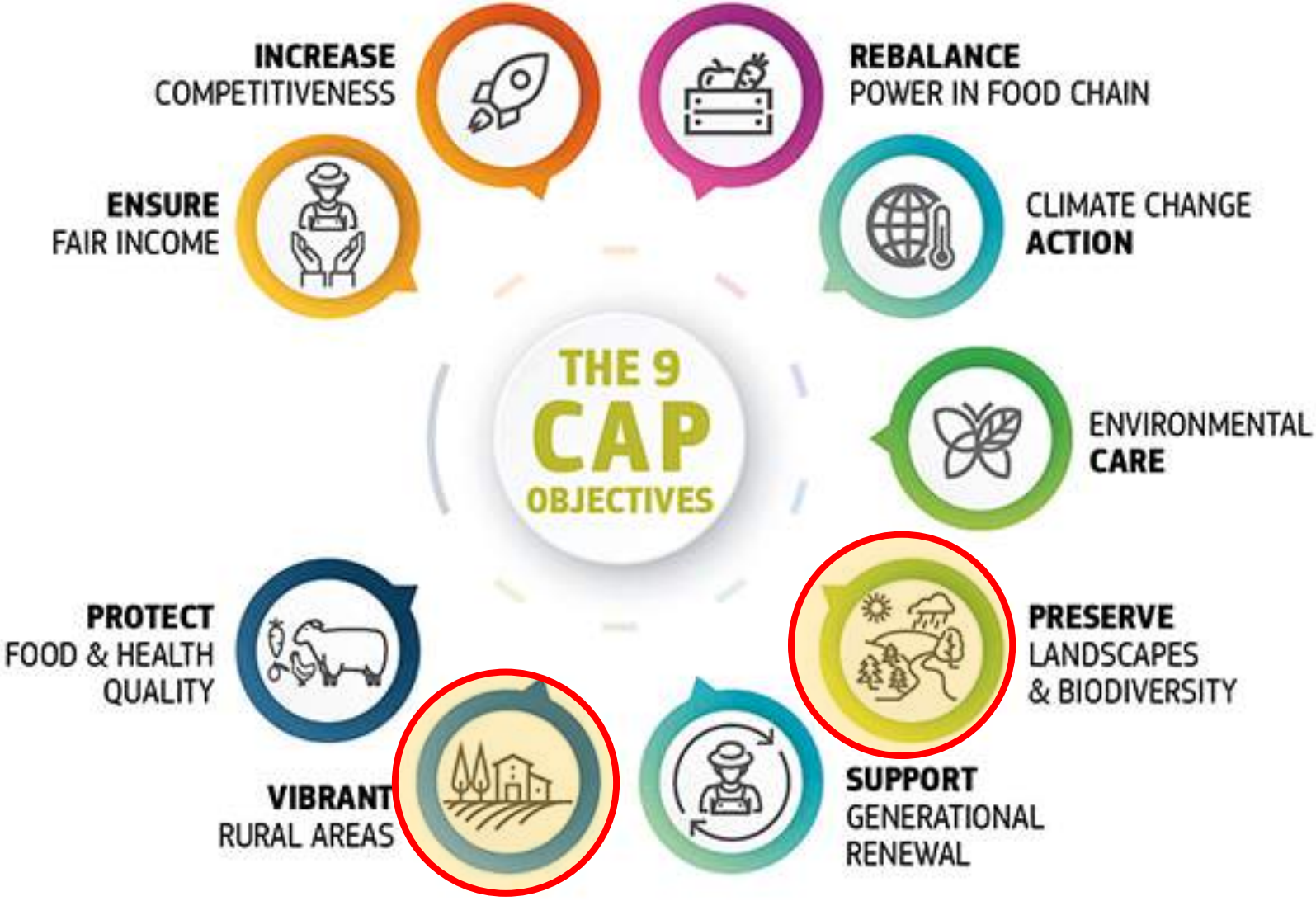

Θεσσαλονίκη

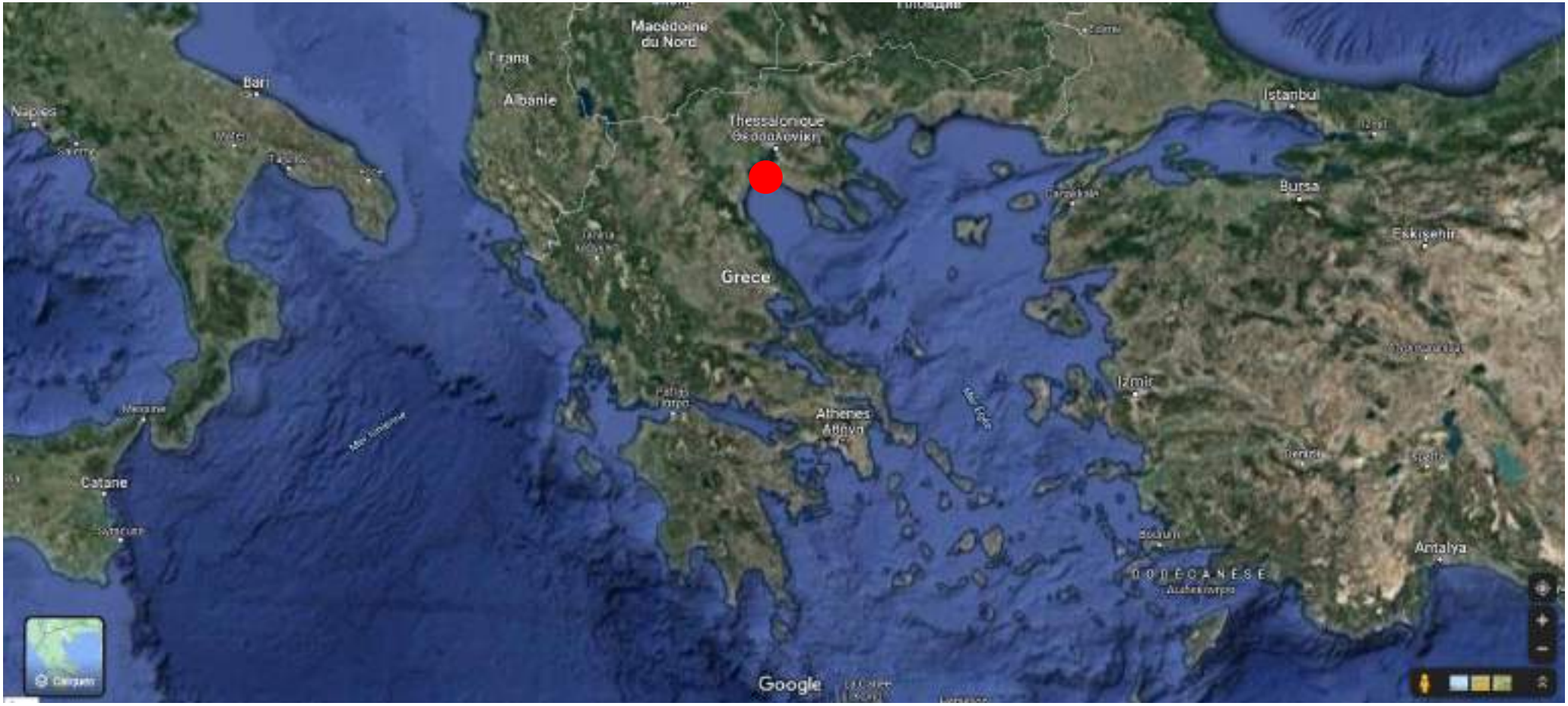

[ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ]
Λιμνοθάλασσα Καλοχωρίου
Εκβολή Γαλλικού
Σέιχ Σου
Θερμαϊκός Κόλπος
Ρέμα Θέρμης
Αγρόκτημα Α.Π.Θ
Δέλτα Αξιού
Λεκάνη Ανθεμούντα
Αλυκή Εμβόλου
Υδρογραφικό δίκτυο
Λεκάνη Ανθεμούντα

1. Εμεση Αστική Διάχυση

2. Αμεση Αστική Διάχυση

3. Άμεση Αστική Διάχυση

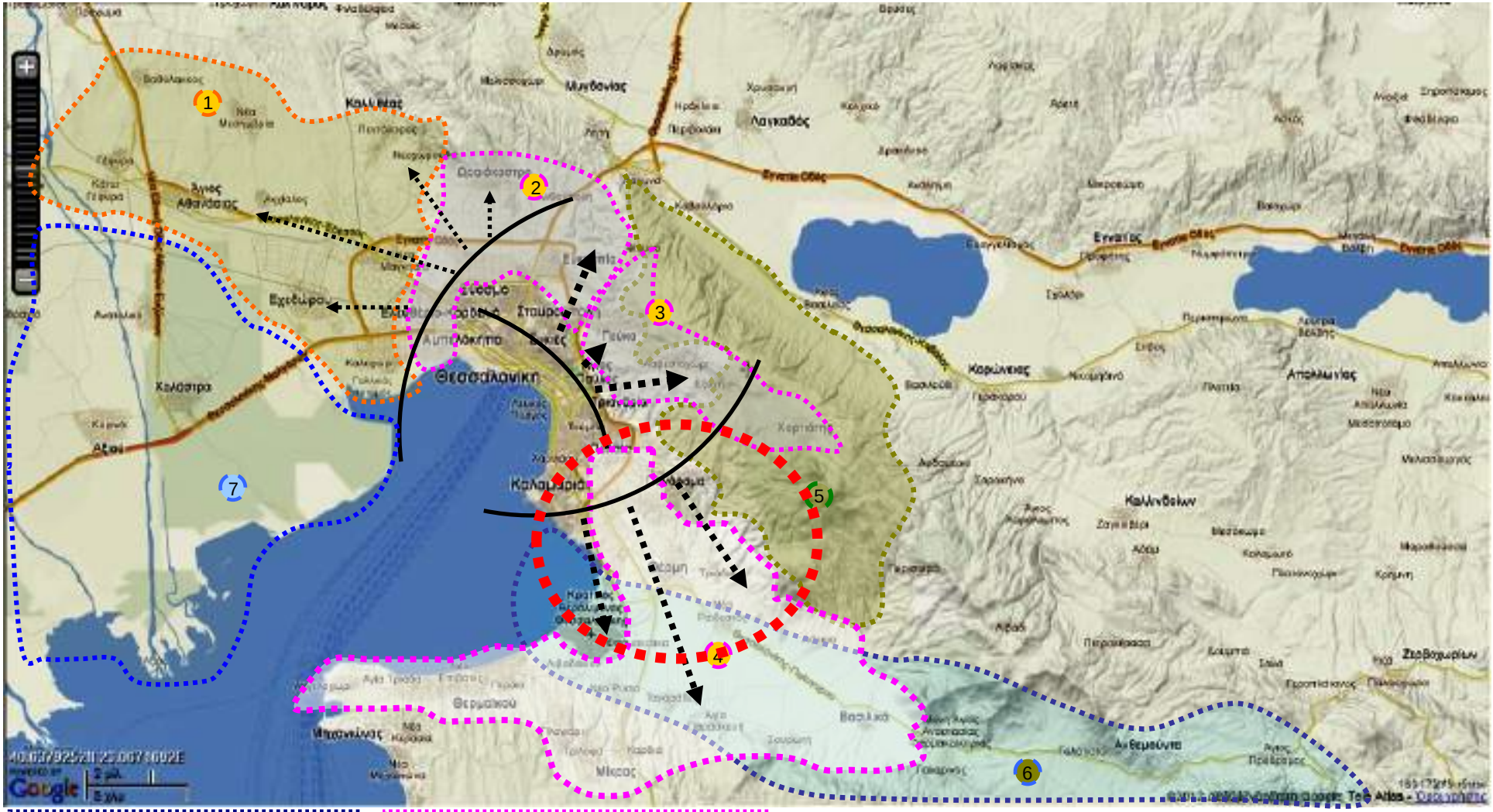

7. Υδρολογική λεκάνη

4. Άμεση Αστική Διάχυση

5. Περιαστικό Δάσος

6. ΗγΥδρολογική λεκάνη Ανθεμούντα

Απο διδακτορική Διατριβή Ε. Αθανασιάδου 2012

Χωροχρονική εξέλιξη περιαστικού τοπίου (1945-2009, 64 χρόνια)

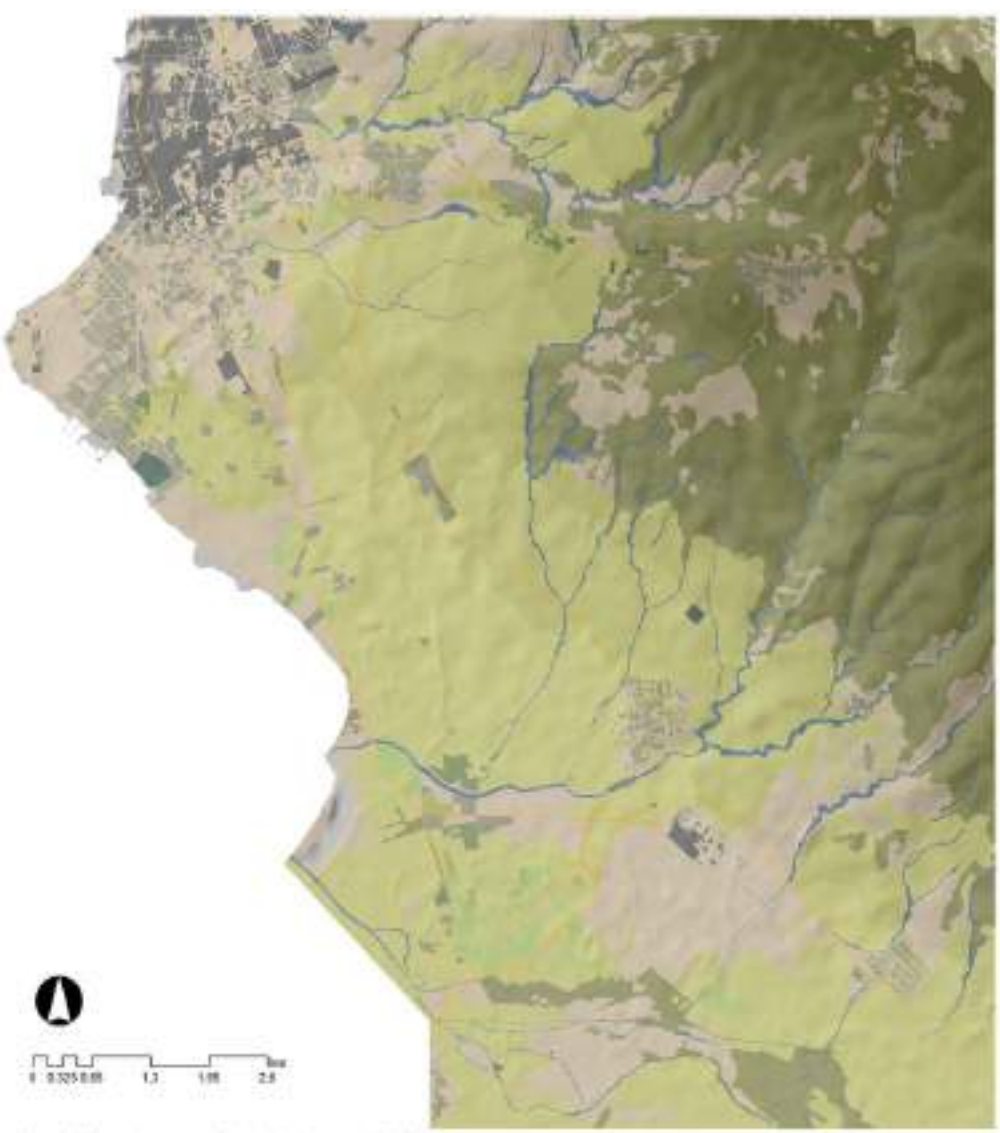

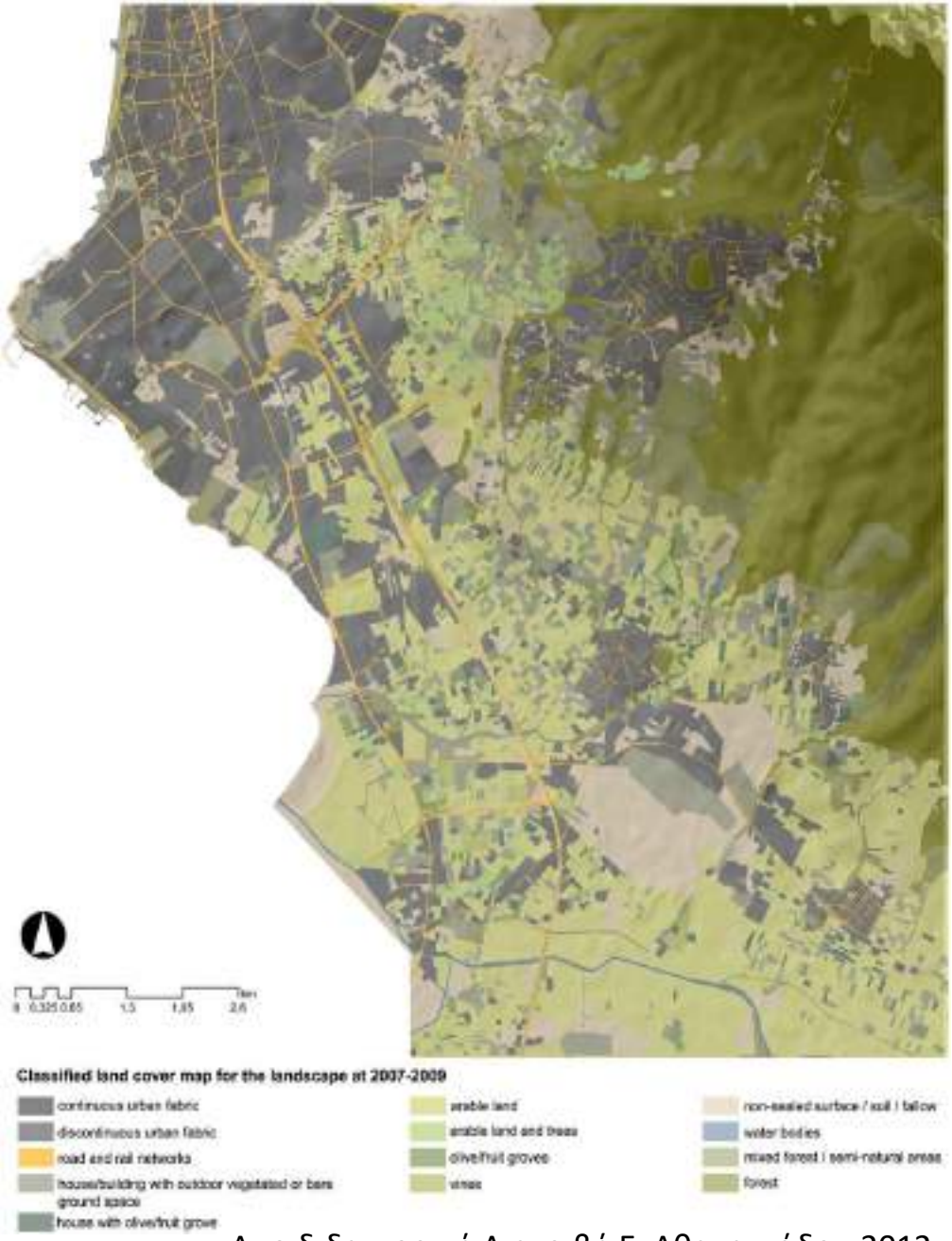

Απο διδακτορική Διατριβή Ε. Αθανασιάδου 2012

Χωρικά πρότυπα αστικών δομών

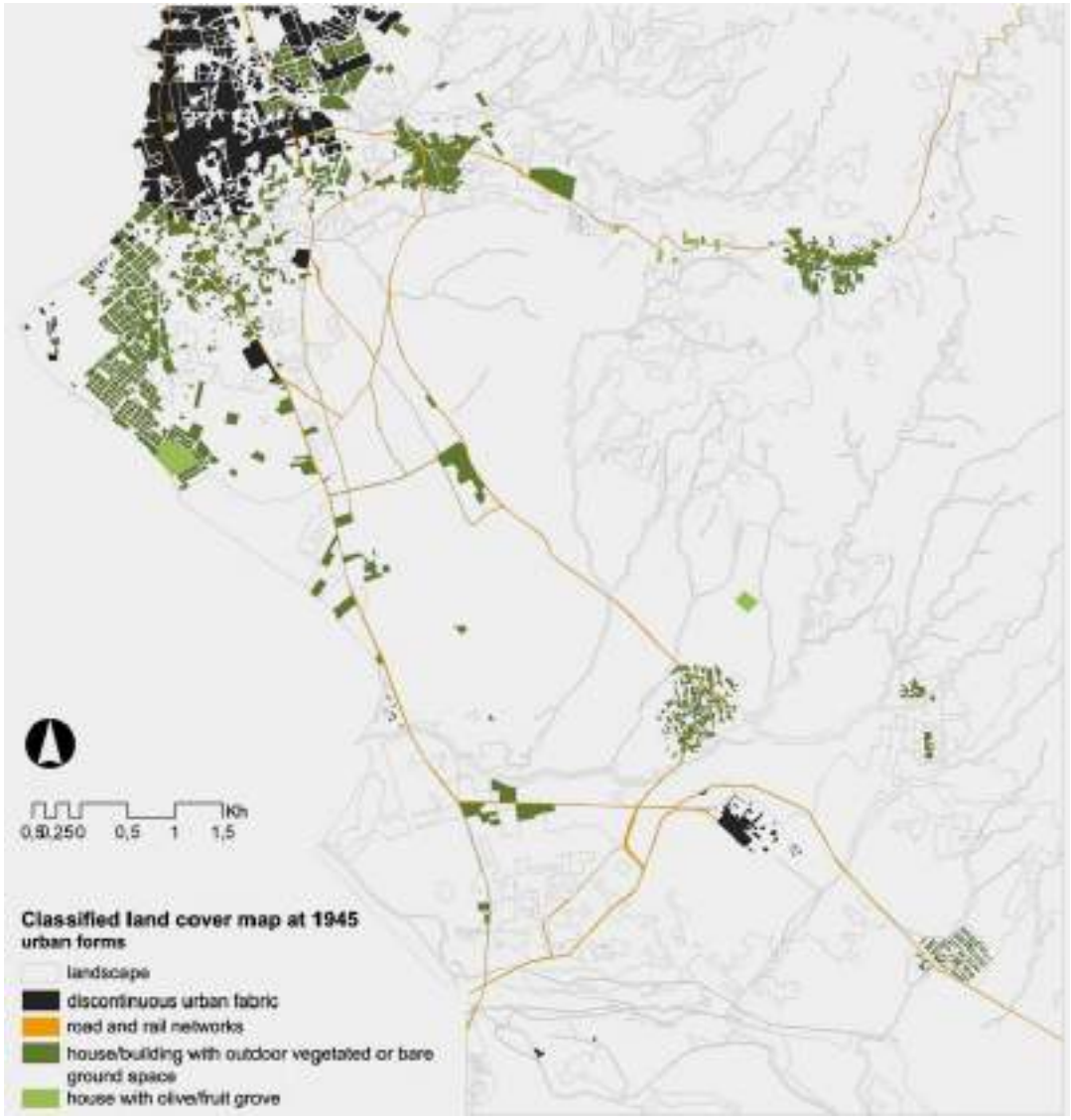

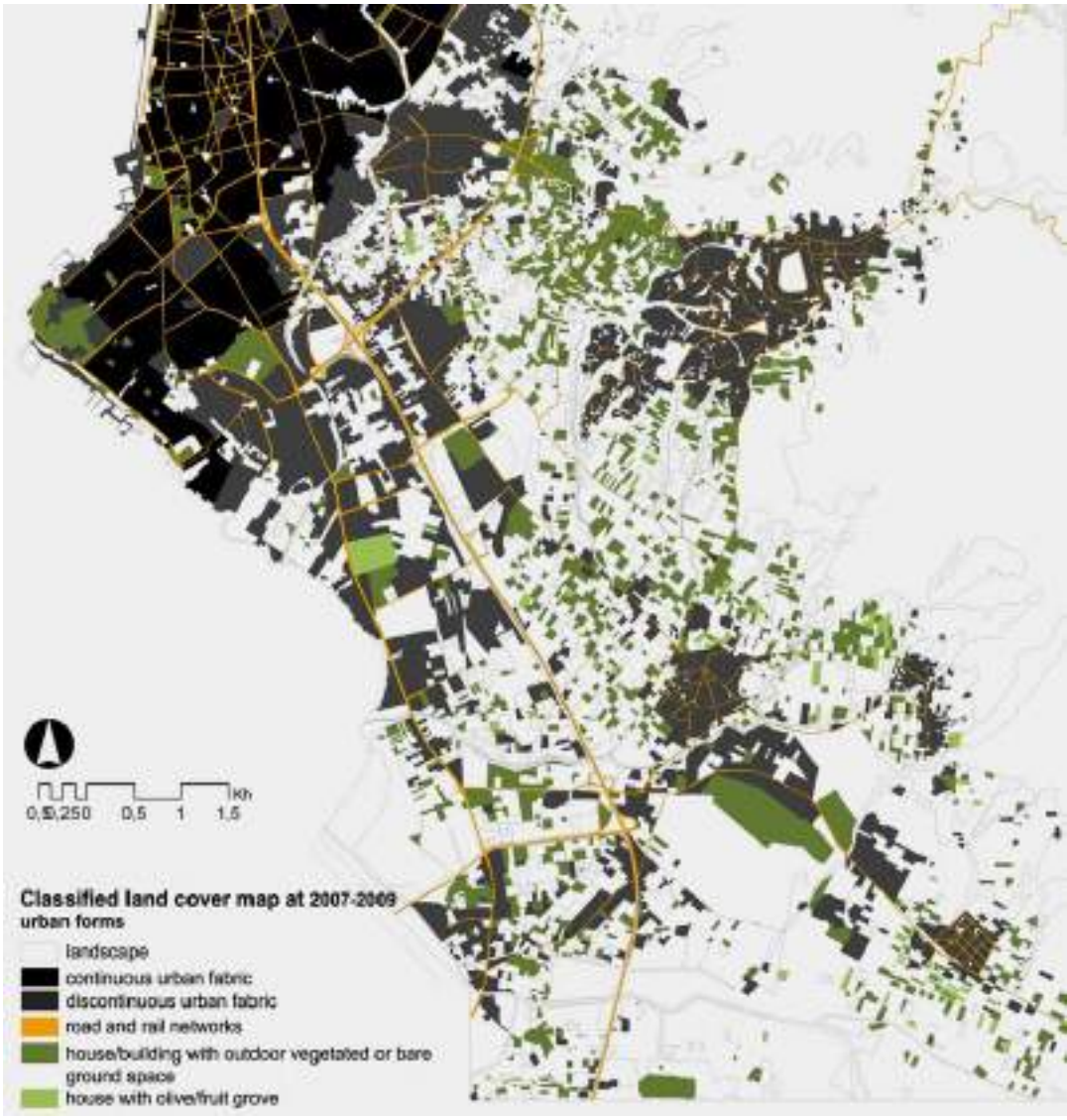

Απο διδακτορική Διατριβή Ε. Αθανασιάδου 2012

Χωρικά πρότυπα αγροτικών δομών

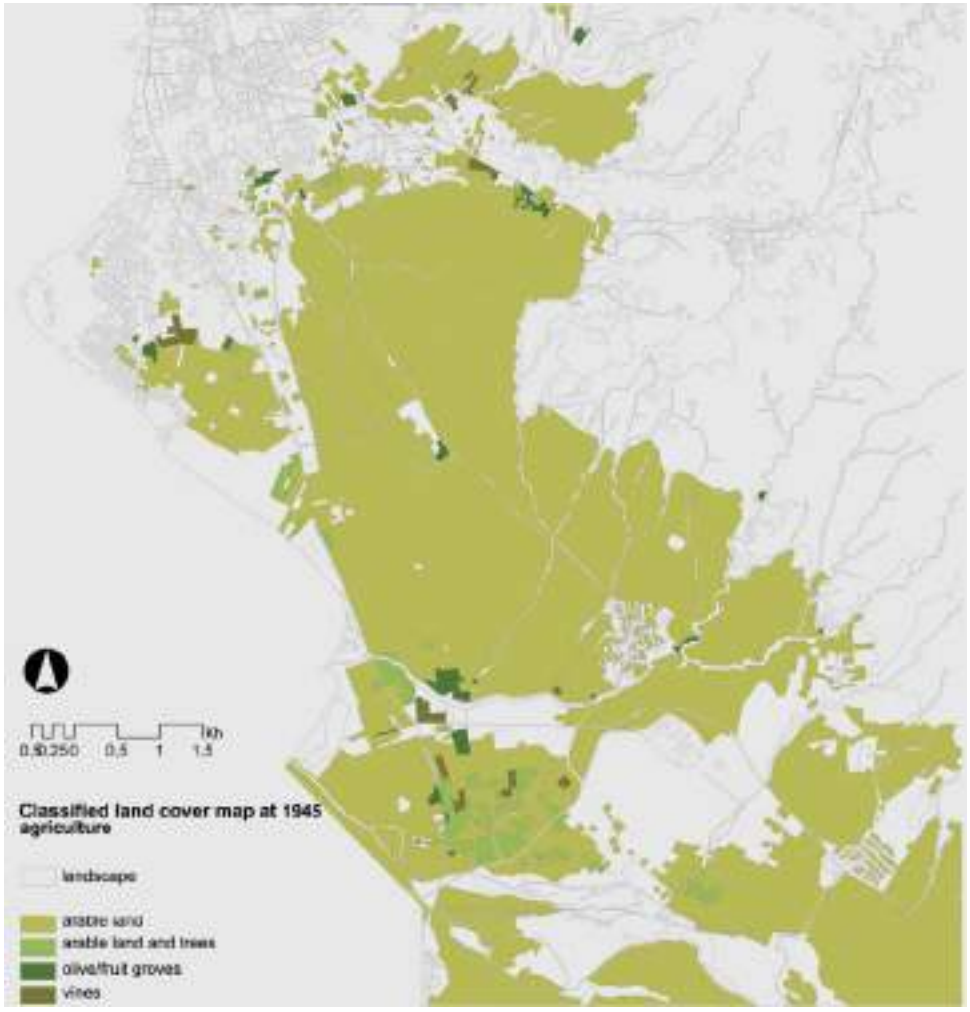

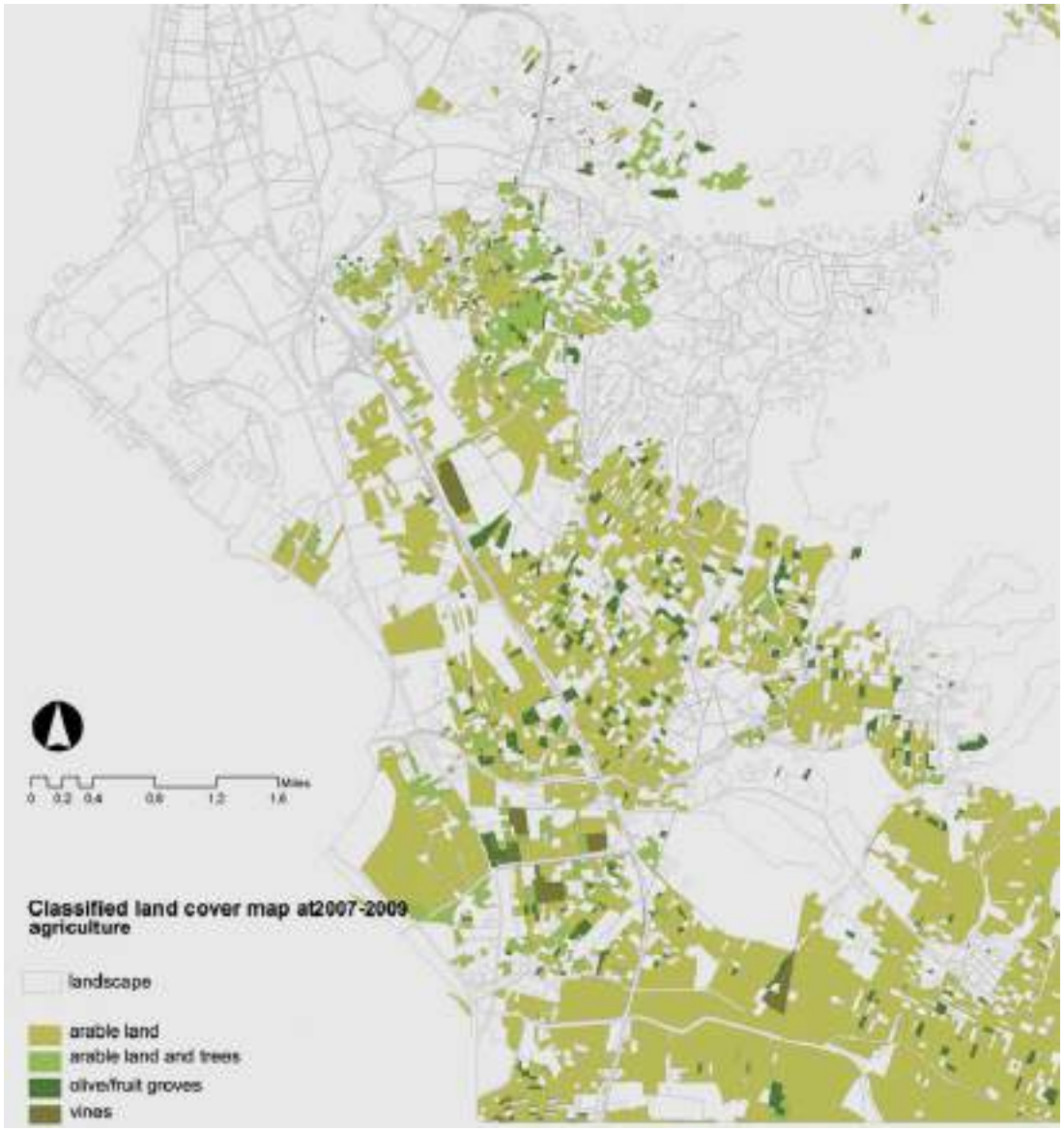

Απο διδακτορική Διατριβή Ε. Αθανασιάδου 2012

Χωρικά πρότυπα φυσικών στοιχείων'

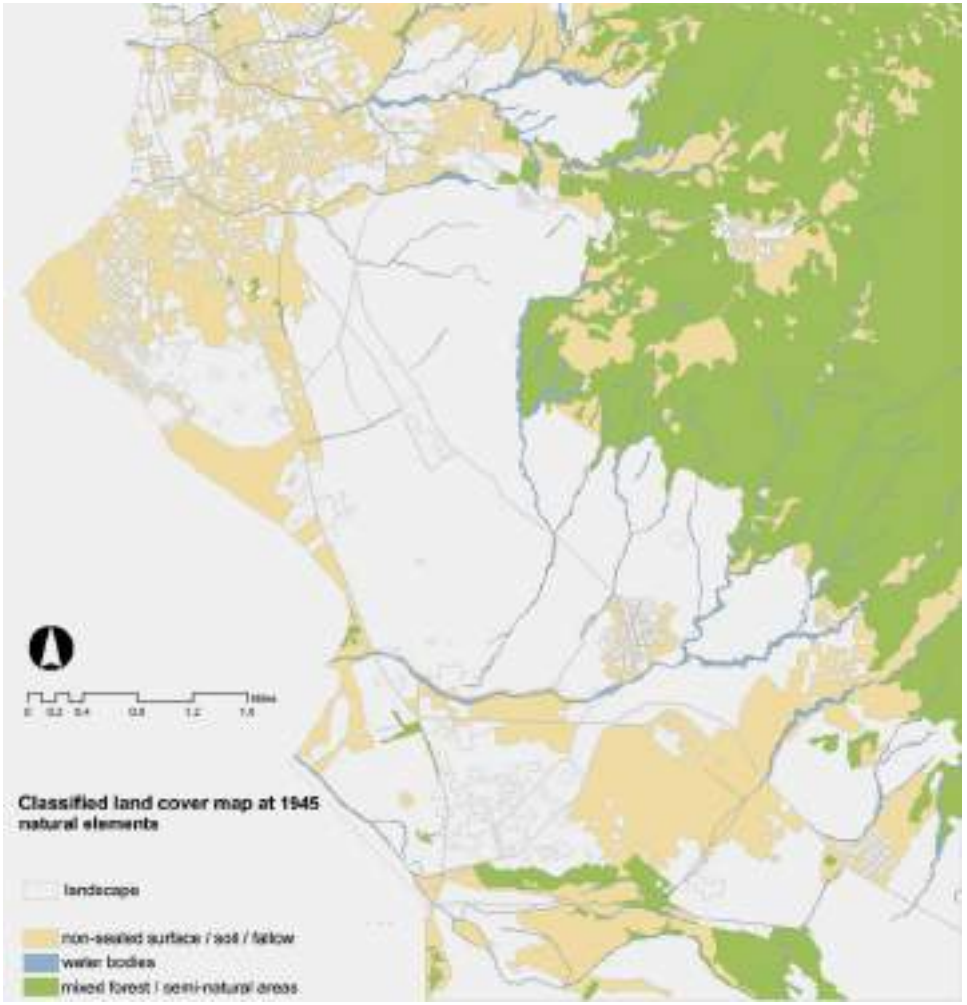

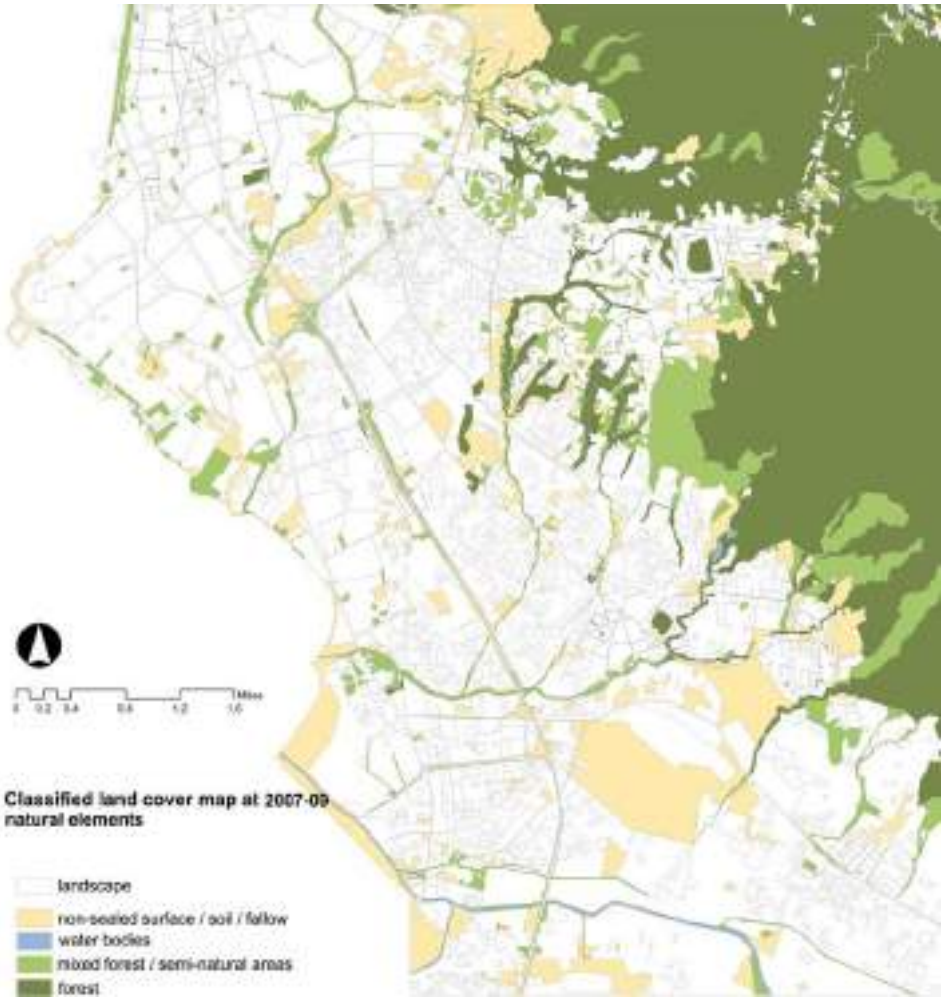

Απο διδακτορική Διατριβή Ε. Αθανασιάδου 2012

Το τοπίο της υπαίθρου γύρω απο τις πόλεις λεηλατείτε καθημερινά.
Το αγροτικό τοπίο ε ξ α φ α ν ι ζ ε τ α ι γρήγορα...
Και ομως προβάλει ακόμα αμέτρητες ευκαιρίες αναψυχής.

Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

01. ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΔΠΜΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΠΙΟΥ ΑΠΘ
ΣΤ104 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟΥ, ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ
ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΩΝ ΠΑΓΟΠΟΙΩΝ

- Πρωτεύουσα περιαστική αρτηρία
- Δευτερεύουσα περιαστική αρτηρία
- Συλλεκτήρια οδός
- Δασικοί δρόμοι
- Οικισμοί δήμου Πυλαίας -Χορτιάτης
- Λεωφορειακή γραμμή 57
- Λεωφορειακή γραμμή 58
- Λεωφορειακή γραμμή 61/61Α

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020

ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τοπίου ΑΠΘ, ΣΤ104 Σχεδιασμός Περιαστικού, Αγροτικού και Φυσικού Τοπίου,
Το Μονοπάτι των παγοποιών, Χορτιάτης Θεσσαλονίκη, 2020

Το Μονοπάτι των παγοποιών, Χορτιάτης Θεσσαλονίκη

Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

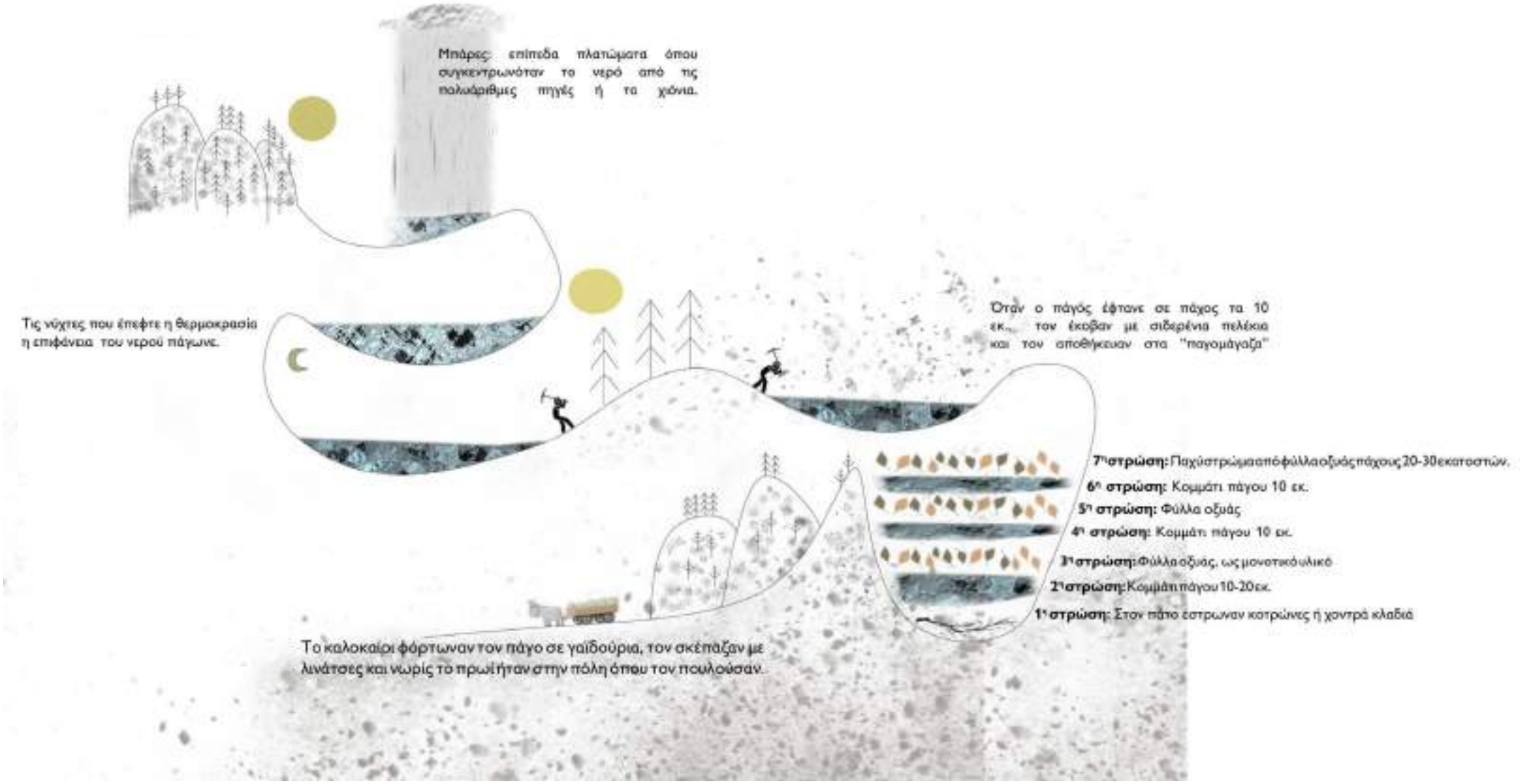

ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τοπίου ΑΠΘ, ΣΤ104 Σχεδιασμός Περιαστικού, Αγροτικού και Φυσικού Τοπίου,
Το Μονοπάτι των παγοποιών, Χορτιάτης Θεσσαλονίκη, 2020

Σκίτσο: Κατερίνα Σαμούρη, Φοιτήτρια ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονικής Τοπίου ΑΠΘ

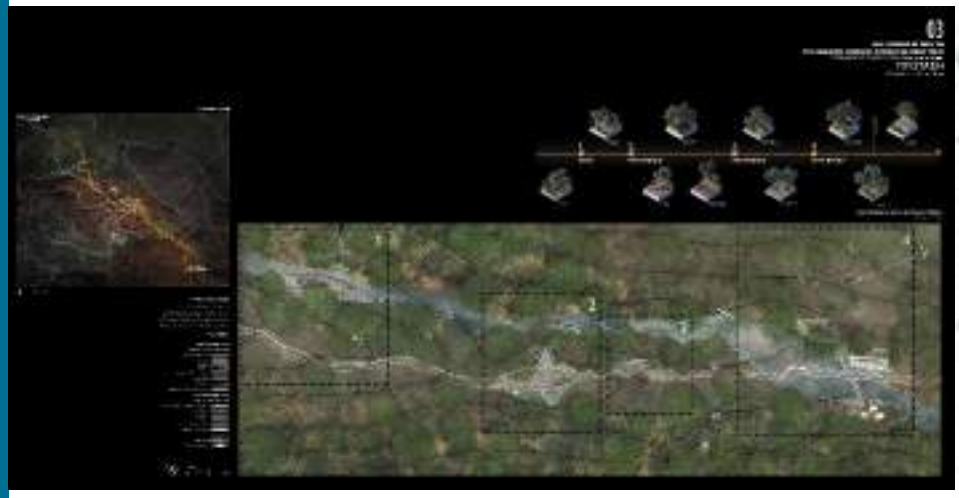

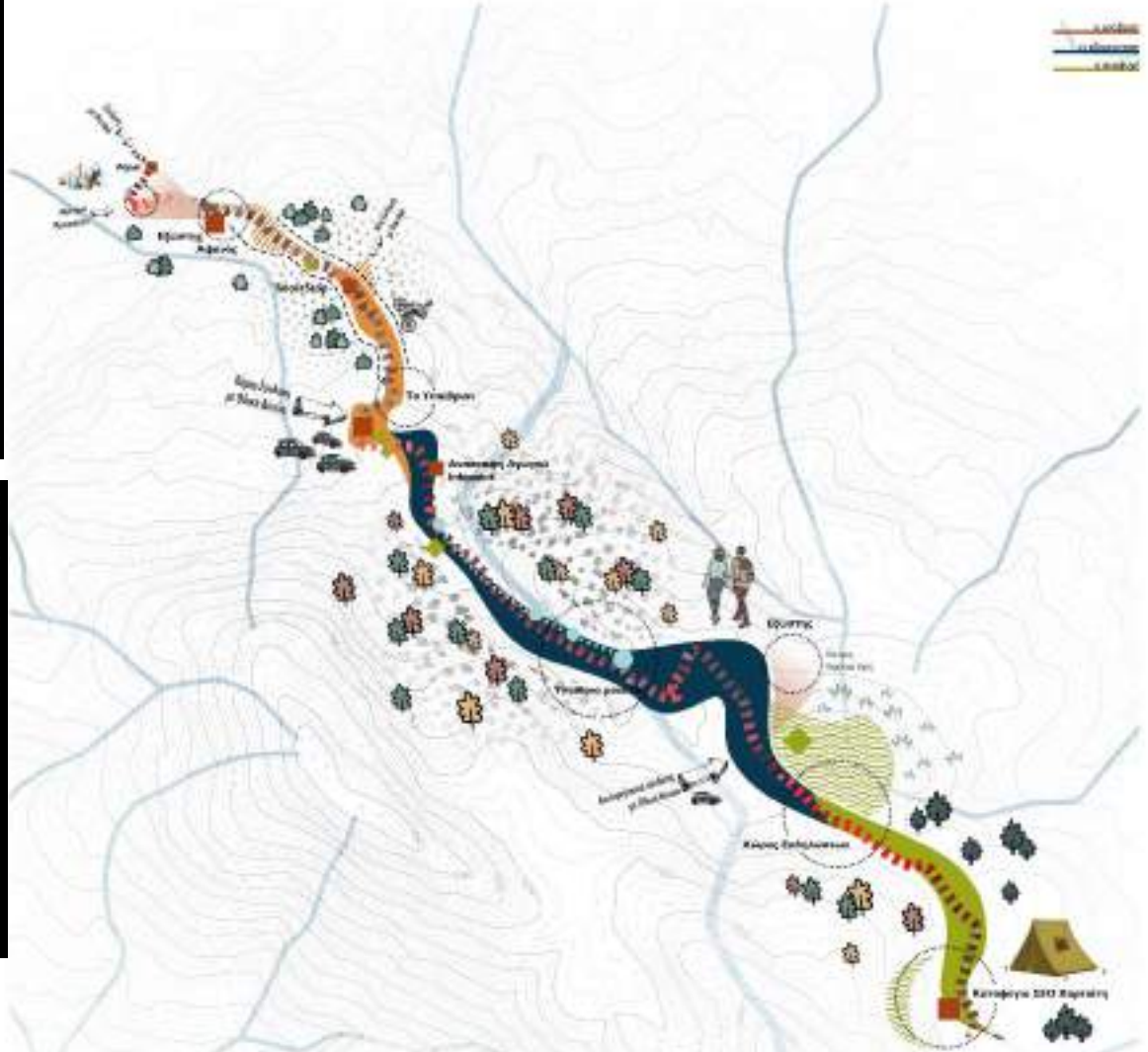

ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τοπίου ΑΠΘ, ΣΤ104 Σχεδιασμός Περιαστικού, Αγροτικού και Φυσικού Τοπίου,
Το Μονοπάτι των παγοποιών, Χορτιάτης Θεσσαλονίκη, 2020

Σκίτσα/Σχέδια : Αλέξανδρος Μπαντόγιας, Αστέρης Τσελεπής, Δώρα Στάμου Φοιτητές ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονικής Τοπίου ΑΠΘ

Καλοχώρι

Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Καλοχώρι

Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Καλοχώρι

Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Καλοχώρι

Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Μαδρίτη, Ισπανία

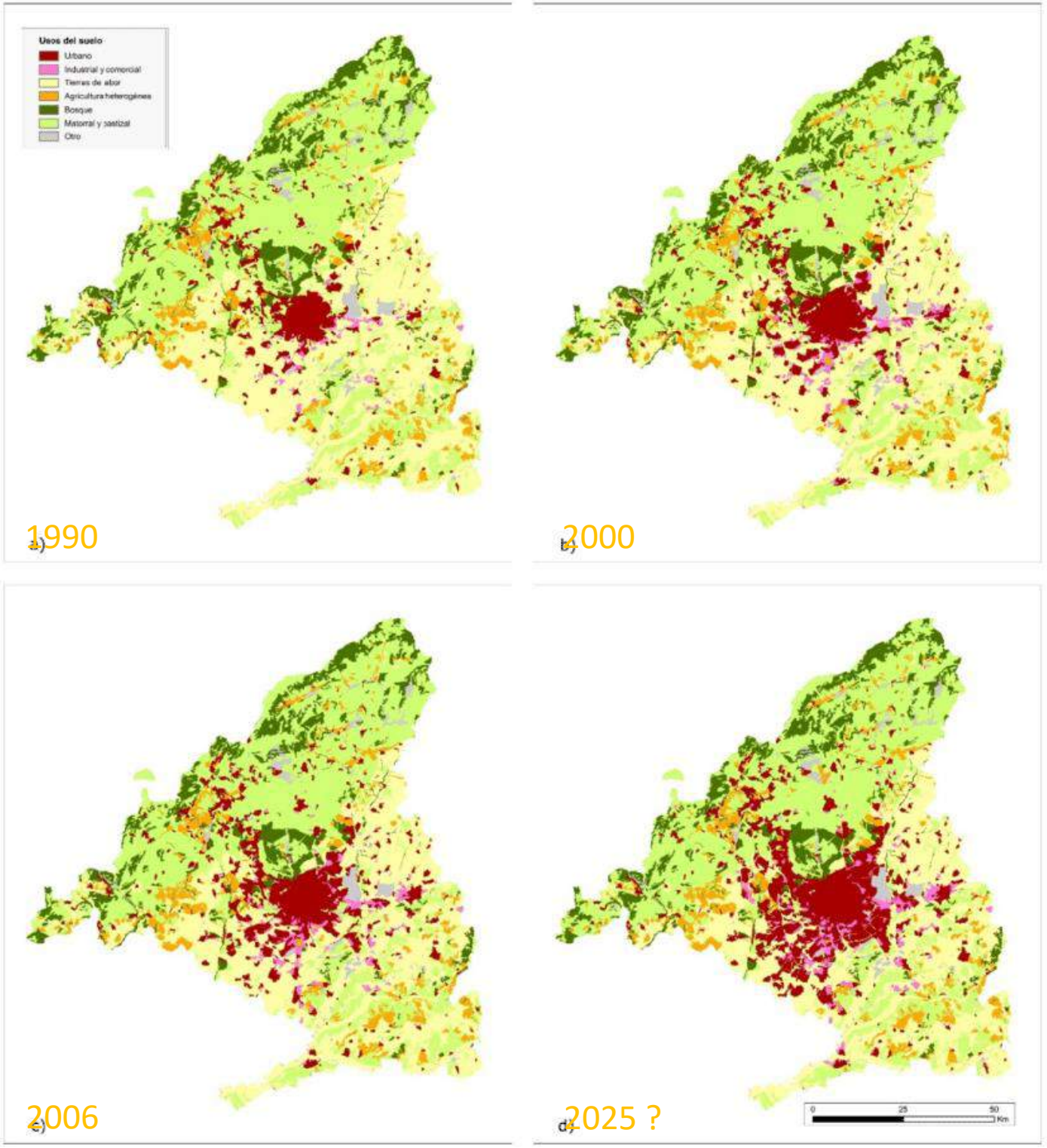

Εξέλιξη χρήσεων γης Μαδρίτης
Χάρτης από @Marta Gallardo
Δια του
Manuel Sanchez
IFLA Europe Delegate Spain

Bosque metropolitano

Σχέδιο για περιμετρικό περιαστικό πάρκο, σε μια ακτίνα 75 χιλιομέτρων, 6000 στρέμματα

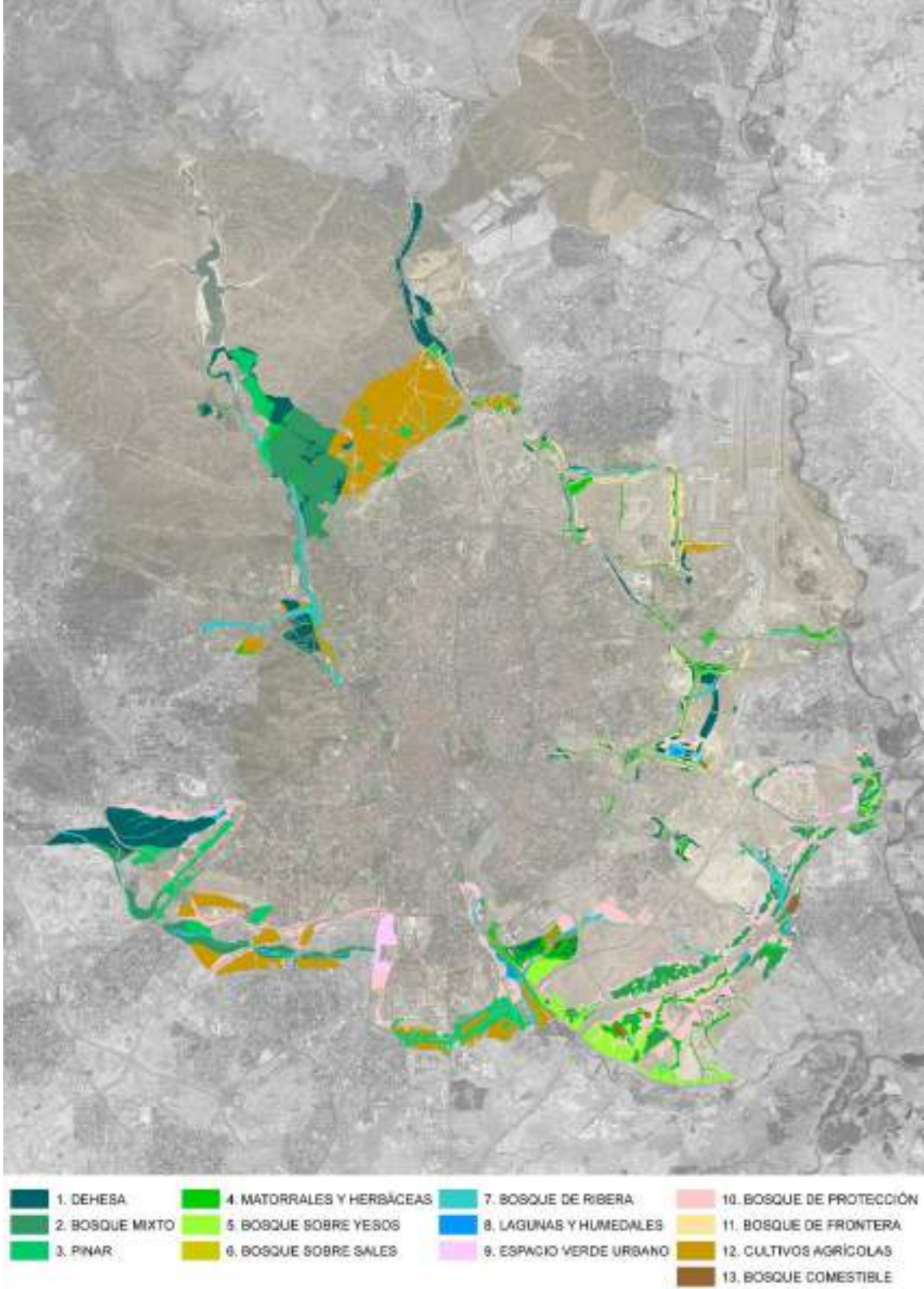

Χάρτης από @Ayuntamiento de Madrid
Plantación total de El Bosque Metropolitano.
@Ayuntamiento de Madrid

Διά του Manuel Sanchez
IFLA Europe Delegate Spain

Ενα μεσογειακό αγροτικό τοπίο,
ενα εδώδιμο τοπίο

Χώροι που θυμιζουν την **αγροτική κληρονομιά** της περιοχής.

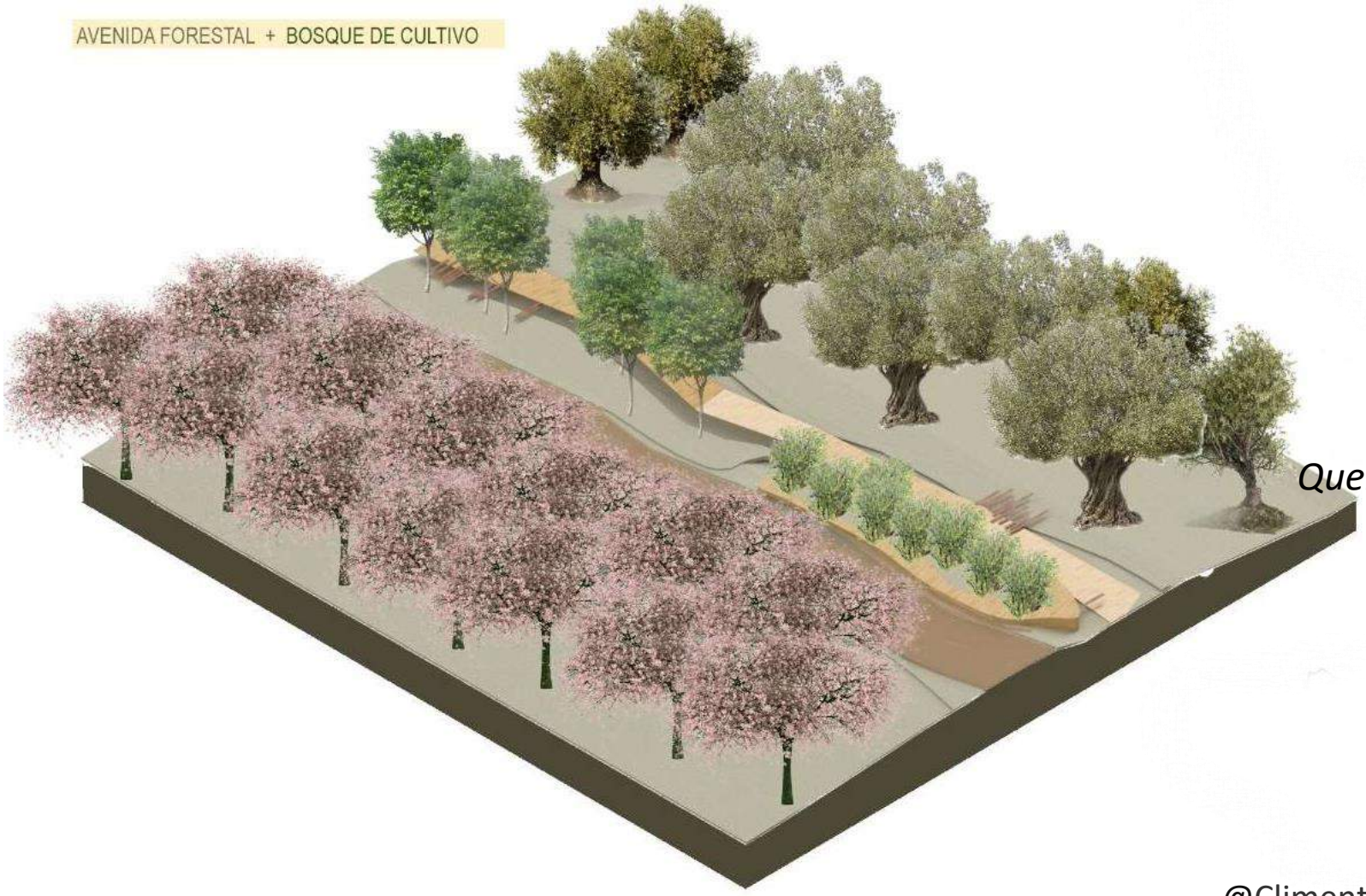

Ceratonia siliqua
Ficus carica
Malus sylvestris
Olea europaea
Pinus pinea
Prunus avium
Prunus dulcis
Quercus Ilex subsp. Ballota
Arbutus unedo
Pistacia vera
Cydonia oblonga
Pyrus bourgeana

Χάρτης από
@Climent-climent-navascues y AR2V
Plantación total de El Bosque Metropolitano.
Διά του Manuel Sanchez
IFLA Europe Delegate Spain

CARING FOR AGRICULTURAL LANDSCAPES

As CULTURAL HERITAGE

AGROECOSYSTEMS AND GREEN INFRASTRUCTURE

TRADITIONAL KNOWLEGDE AND PRACTICE

The agricultural landscape of Kastoria, Greece
Sketch by Lena Athanasiadou

IFLA EUROPE
INTERNATIONAL FEDERATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS

IFLA Europe Working Group
Agricultural Landscapes
Under the authority of the **Vice President Professional Practice: Katerina Gkoltsiou**
WG Chair: **Francesca Neonato** Members: **Lena Athanasiadou, Albert Fekete, Daniela Micanovic, Nicoletta Piersantelli, Manuel Sánchez, Klara Salzmann, Steffi Schüppel**

IFLA Europe WG
Agricultural Landscapes

Under the authority of
Vice President Professional Practice
IFLA Europe
Katerina Gkoltsiou
President PHALA Greece

WG Chair
Francesca Neonato
AIAPP Italy, Expert in Regenerative Agriculture, Representative for Europe in IFLA World Agricultural Landscapes WG

WG Members

Lena Athanasiadou
IFLA Europe Delegate PHALA Greece, Teaching Staff of Aristotle University of Thessaloniki, PHALA Vice President Communications

Albert Fekete
IFLA Europe Delegate HALA Hungary; Hungarian University of Agriculture and Life Science, Institute of Landscape Architecture, Urban Planning and Garden Art Budapest

Daniela Micanovic
IFLA Europe Executive Secretary

Nicoletta Piersantelli
AIAPP Italy member, Secretary of AIAPP Ligurian Section, member of Genoa Architect Foundation Board. Expert in participatory processes and stakeholder engagement

Manuel Sánchez, Hernandez
IFLA Europe Delegate AEP Spain, Expert in Restoration of Historical Gardens and Cultural Landscapes, Director of the Cine en el Jardín and of the Extremadura Landscape Festival

Klara Salzmann
Klara Salzmann ČAKA Czech Republic, Czech Technical University of Prague, Faculty of Architecture, Department of Landscape Architecture

Steffi Schüppel
Chair of the BDLA Saxony, the German Landscape Architecture Association, AIAPP Italy member

Terrace landscape near Chios, Greece
Photograph by Lena Athanasiadou

do follow us! #iflaeurope #iflaeurope_agriculturallandscapes #iflaeuropelandscapeheritage #iflaeurope agriculturalheritage #agriculturallandscapes

do join the Working Group by sending email to secretariat@iflaeurope.eu

IFLA EUROPE
INTERNATIONAL FEDERATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS

Hunter

© IFLA Europe 2021, layout courtesy of WG member Lena Athanasiadou

Φροντίζοντας τα

ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΤΟΠΙΑ

Ως ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

ΑΓΡΟ-ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

IFLA EUROPE
INTERNATIONAL FEDERATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS

Διεθνής Ομοσπονδία Αρχιτεκτόνων Τοπίου - παράρτημα Ευρώπης
IFLA Europe) - Ομάδα Εργασίας
Αγροτικά Τοπία
Υπό την δικαιοδοσία της Αντιπροέδρου Επαγγελματικών Θεμάτων IFLA Europe Αικατερίνης Γκόλτσιου Συντονίστρια: Francesca Neonato Μέλη: Λένα Αθανασιάδου, Albert Fekete, Daniela Micanovic, Nicoletta Piersantelli, Manuel Sánchez, Klara Salzmann, Steffi Schüppel

Γιατί οι Αρχιτέκτονες Τοπίου νοιάζονται για τα αγροτικά τοπία

Η γεωργία καλύπτει 175 εκατομμύρια εκτάρια στην Ευρώπη και μετασχηματίζει το τοπίο όπως καμία άλλη δραστηριότητα. Ποικιλόμορφη ως προς κάθε άποψη, η γεωργία επιδρά και επηρεάζεται από την οικολογία, το περιβάλλον, τον πολιτισμό και την ιστορία, την πολιτική και την οικονομία. Τα πολιτισμικά αγροτικά τοπία έχουν πολυετή ιστορία και αντικατοπτρίζουν την ευρωπαϊκή ιστορία. Δυναμικές στρατηγικές διαχείρισης και δυναμικές διεργασίες προάγουν τη διατήρηση της ποικιλίας των ειδών και αναδεικτύουν τα σημαντικά οφέλη των οικοσυστημάτων (ecosystem services), χάρη της συνεχούς πρωτοπορίας, μεταφοράς ιδεών και πρακτικών από γενιά σε γενιά, από κοινωνία σε κοινωνία και από οικοσύστημα σε οικοσύστημα. Η δύναμη και το εύρος της συσσωρευμένης γνώσης, καθώς και η εμπειρία στη διαχείριση των πόρων, αποτελούν αξίες παγκόσμιας σημασίας που πρέπει να διαδοθούν, να διατηρηθούν και να επιτραπεί να εξελιχθούν.

Οι Αρχιτέκτονες Τοπίου μπορούν να κάνουν τη διαφορά, υοθέτοντας μια ολιστική προσέγγιση στον στρατηγικό (planning) και μορφολογικό (design) σχεδιασμό πολύ-λειτουργικών αγροτικών τοπίων, αλλά και με την εφαρμογή αισθητικών και επιστημονικών κριτηρίων για την αειφορία, την ισότητα και την υγεία των τοπίων, τη συλλεκτική μνήμη, την κληρονομιά, τον πολιτισμό και τη χωρική δικαιοσύνη.

Αμπελώνας σε αναβαθμίδες,
Κοιλάδα της Σέμπρα, Ιταλία
Φωτογραφία: Francesca Neonato

IFLA EUROPE
INTERNATIONAL FEDERATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS

Διεθνής Ομοσπονδία Αρχιτεκτόνων Τοπίου - παράρτημα Ευρώπης
(IFLA Europe) - Ομάδα Εργασίας
Αγροτικά Τοπία
Υπό την δικαιοδοσία της Αντιπροέδρου Επαγγελματικών Θεμάτων IFLA Europe Αικατερίνης Γκόλτσιου Συντονίστρια: Francesca Neonato Μέλη: Λένα Αθανασιάδου, Albert Fekete, Daniela Micanovic, Nicoletta Piersantelli, Manuel Sánchez, Klara Salzmann, Steffi Schüppel

Παγκοσμίως Σημαντικά Συστήματα Αγροτικής Κληρονομίας (ΠΣΣΑΚ)
(Globally Important Agricultural Heritage Systems- GIAHS)

Τα Παγκοσμίως Σημαντικά Συστήματα Αγροτικής Κληρονομιάς (GIAHS), όπως καθορίζονται απ
την Οργάνωση Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ (FAO), αποτελούν τοπία εξαιρετικής αισθητική
πολυμορφικά και εξελικτικά προσαρμοστικά οικοσυστήματα, μέρος της παγκόσμιας πολιτισμική
και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Χωροθετημένα σε διάφορα μέρη της γης, τα ΠΣΣΑΚ παρέχουν αειφορικά, ποικιλία αγαθών κ
υπηρεσιών, τροφή και κοινωνική ασφάλεια για εκατομμύρια γεωργούς μικρών αγροκτημάτων.

Δυστυχώς, αυτά τα αγροτικά συστήματα απειλούνται από πολλούς παράγοντε
συμπεριλαμβανομένου της κλιματικής αλλαγής και της αυξημένης εξάντλησης των φυσικώ
πόρων. Επηρεάζονται επίσης από μετανάστευση λόγω μη οικονομικής βιωσιμότητας, που οδηγ
σε εγκατάλειψη των παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και απώλεια ιθαγενών αγροτικώ
ειδών και ποικιλιών. Τα προγονικά αυτά αγροτικά συστήματα αποτελούν τη βάση τω
σύγχρονων και μελλοντικών καινοτομιών και τεχνολογιών στον αγροτικό τομέα, καθώς
πολιτισμική, οικολογική και αγροτική ποικιλία είναι ακόμα εμφανής σε πολλά από αυτά.

Στρατηγικός σκοπός της ομάδας εργασίας 'Αγροτικά Τοπία' αποτελεί η ανάδειξη και
ενσωμάτωση της στρατηγικής των ΠΣΣΑΚ στο επάγγελμα του Ευρωπαίου Αρχιτέκτονα Τοπίο
Η προώθηση της γνώσης σχετικά με τη δυναμική διατήρηση των αγροτικών συστημάτων, έχει ω
σκοπό την δέσμευση των Αρχιτεκτόνων Τοπίου να γνωρίσουν και να υποστηρίξουν τις τοπικέ
κοινωνίες, στην προσπάθειά τους για προστασία της ποικιλότητας του τοπίου τους.

Τέλος, τα μέλη της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αρχιτεκτόνων Τοπίου-παράρτημα Ευρώπης μπορού
να βοηθήσουν τις τοπικές κοινωνίες, τους αγρότες, τα Ινστιτούτα και τους φορείς, στη
αναγνώριση αγροτικών συστημάτων που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως ΠΣΣΑΚ.

Ιστορικό μοναστήρι προς το βασιλιτάκι
Μόνα Βεγάλη, Τσεχία
Φωτογραφία by Klara Sabmann

IFLA EUROPE
INTERNATIONAL FEDERATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS

Διεθνής Ομοσπονδία Αρχιτεκτόνων Τοπίου - παράρτημα Ευρώπης
(IFLA Europe) - Ομάδα Εργασίας
Αγροτικά Τοπία
Υπο την διαπαιδαγώγηση της Αντιπροέδρου Επαγγελματικών Θεμάτων IFLA Europe
Αικατερίνης Γκόλτσου Συντονίστρια: Francesca Neonato Μέλη: Λένα
Αθανασιάδου, Albert Fekete, Daniela Micanovic, Nicoletta Piersantelli, Manuel
Sánchez, Klara Sabmann, Steffi Schöppel

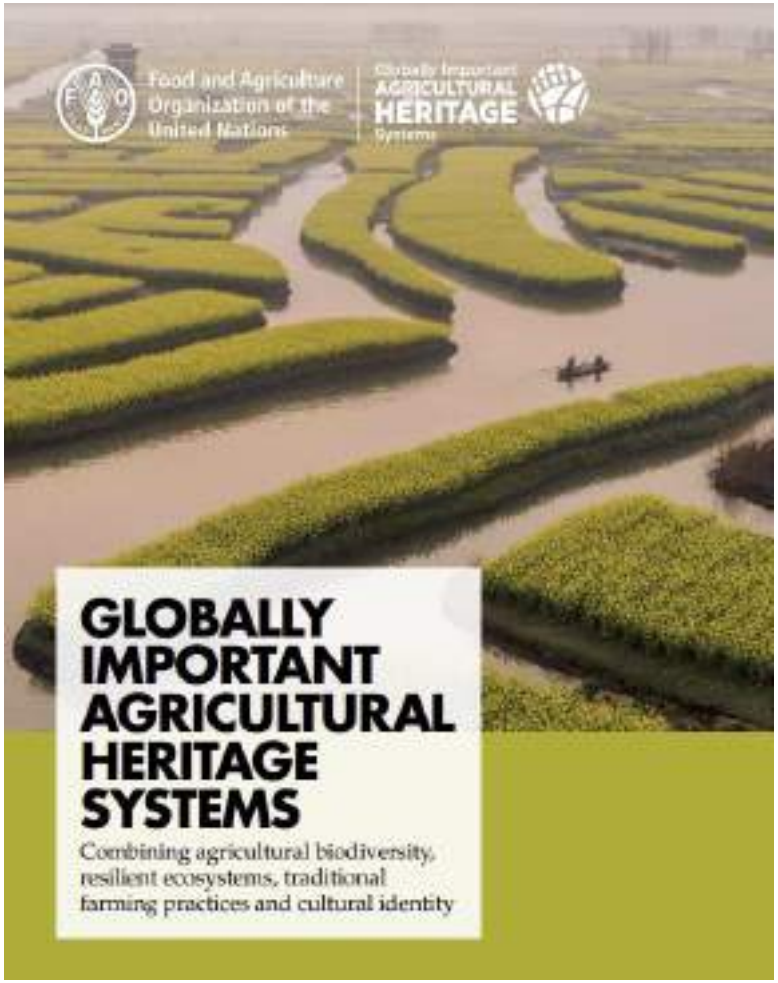

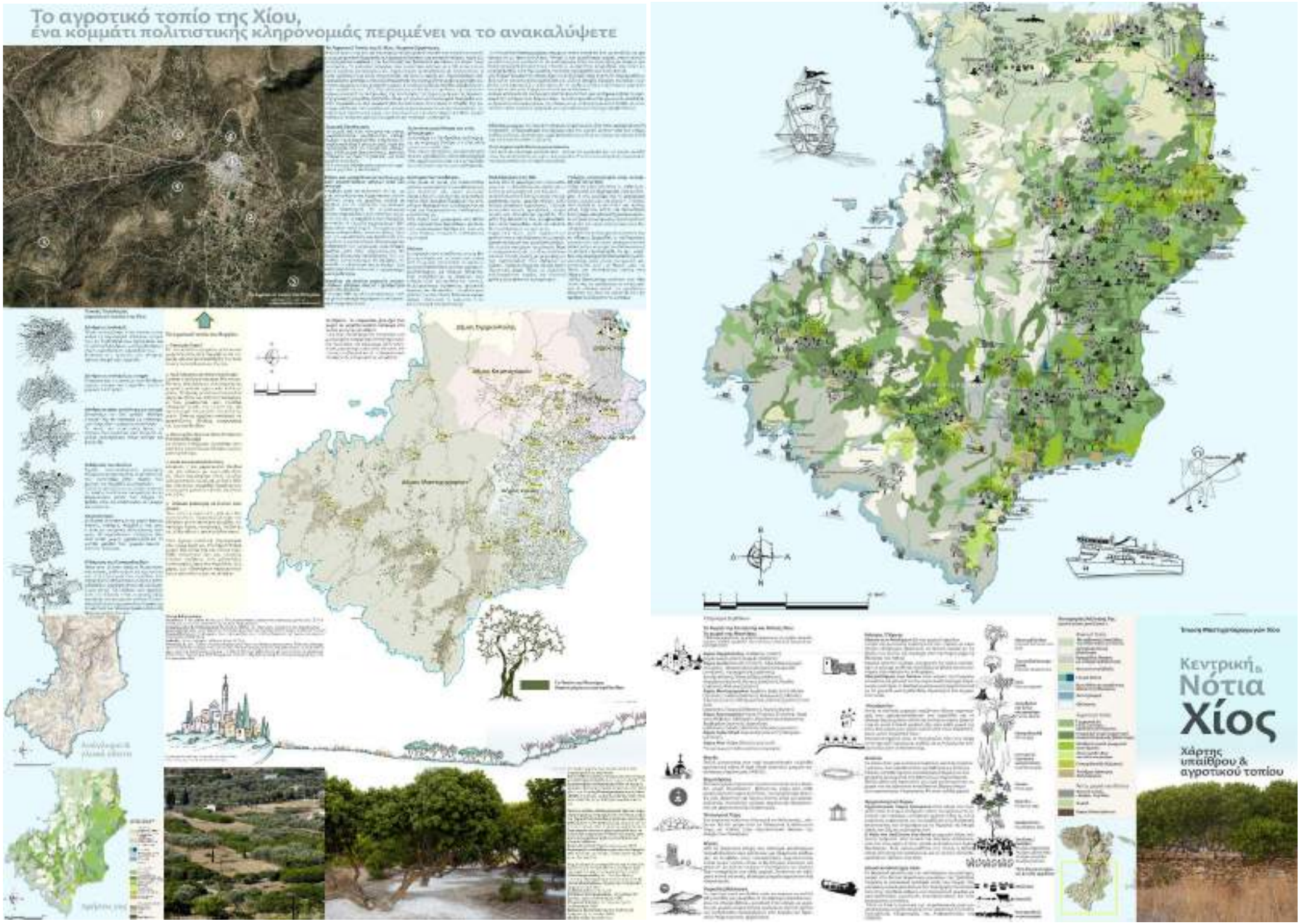

Συλλογή δεδομένων, γραφιστική επιμέλεια και δημιουργία χαρτών απο Αρχιτέκτονες Τοπίου Λένα Αθανασιάδου, Ευαγγελία Οικονόμου και Αστέρη Τσελεπή 2020

Το Ελληνικό αγροτικό τοπίο
Δεν ειναι απλά ενα εργοστάσιο
παραγωγής υλικών αγαθών.
Ειναι πολιτισμός.
Ειναι κληρονομιά.

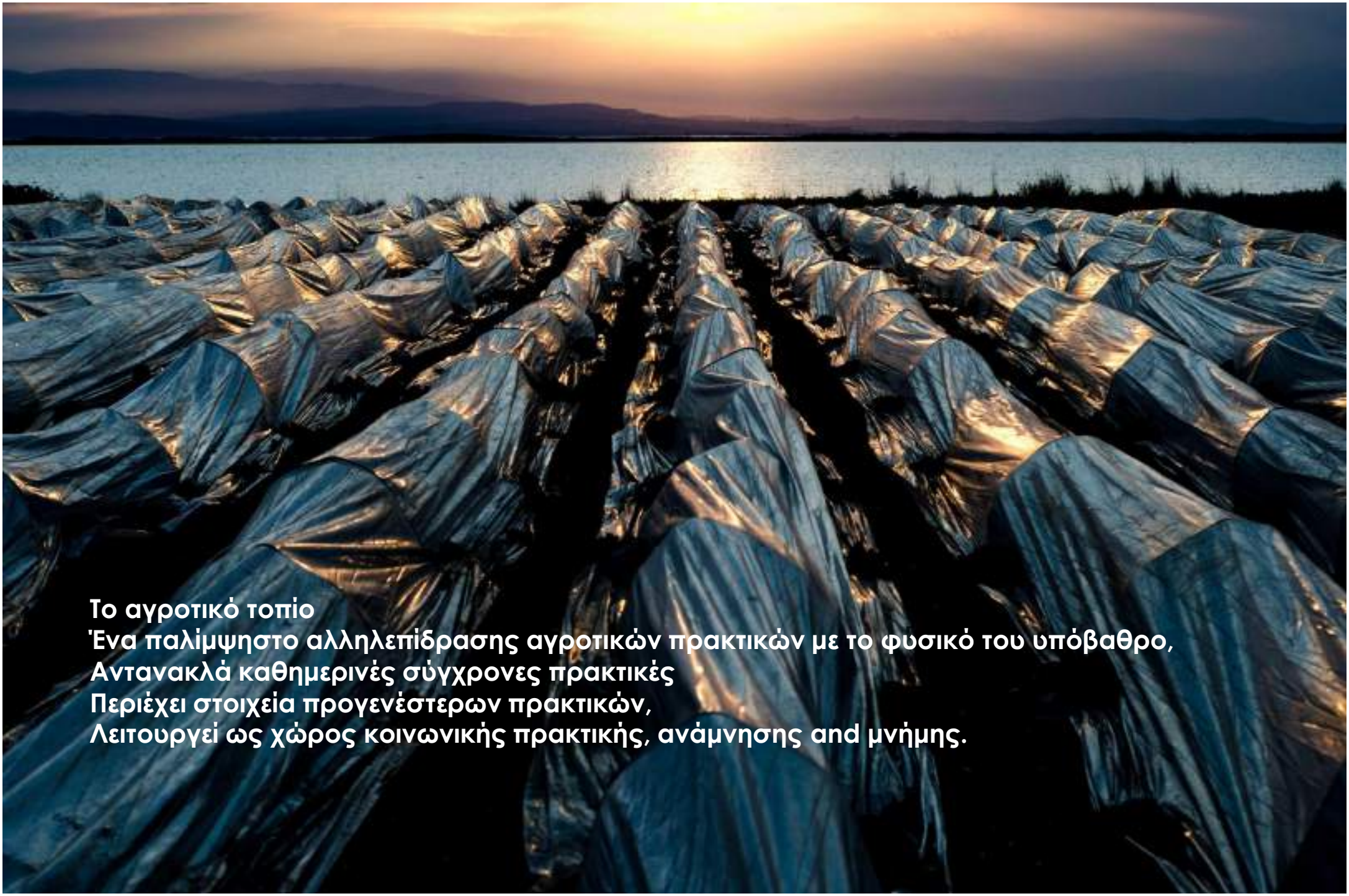

Αγγελοχώρι, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Καλλιράχη Θάσου, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Πρίνος Θάσου, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Κιλκίς, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Γουμένισσα, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Έξαρχος Γρεβενών, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Πομακοχώρια, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Μεσημέρι Θεσσαλονίκης, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Μεσημέρι Θεσσαλονίκης, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Γρεβενά. Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Καλλιράχη Θάσου, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Αγρόκτημα ΑΠΘ, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Λίμνη Κερκίνη, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Έξαρχος Γρεβενών, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Λευκάδα, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου

Κιλκίς, Φωτογραφία: Λένα Αθανασιάδου Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!